

KVINDEN OG SAMFUNDET.

Udgivet af

Dansk Kvindesamfund.

Nr 30.

Kontor: Nørregade 33, St.

3. August 1901.

Udgaar hver Lørdag.

17. Aarg.

Koster 50 Øre Kvartalet.

(+ 9 Øre i Postpenge i København.
+ 11 — — i Provinserne.)

Enkelte Numre 5 Øre.

MARY STEEN,

kongelig Hoffotograf.

Amagertorv 4, 3.

Sophie Jensens

(forh. hos Hr. Hofvildthdl. J. L. Andersen).

Handel med

Frugt, Vildt og Fjerkræ,
Skovbogade Nr. 5. Telf. 7015.
Daglig frisklavet Fiskefars
60 Øre pr. Pd.

Hvis nogen af de ærede Abon-
nenter af »Kvinden og Samfundet«
vil afstaa Numrene for Juni Maaned
1900, bedes disse velvilligst tilsendt
Bladets Kontor, Nørregade 33, St.

Redaktionen træffes hver Man-
dag Kl. 2—4 paa Kontoret Nørre-
gade 33, St.

Artikler, som ønskes optagne i det
først udkommende Nummer af Bla-
det, maa være Redaktionen i Hænde
senest Mandag Middag. Indtil videre
bedes Breve og Manuskripter sendt
til Fru Monrad, Hostrupsvej 2, 3. S. V.

Ekspeditionen, Nørregade 33, St.,
aaben hver Dag Kl. 10—7.

Annoncer til Kvinden og Sam-
fundet bedes sendte under Ekspedi-
tionens Adresse.

Annonceprisen er: Forsiden 20
Øre, 3dje og 4de Side 15 og 12 Øre
pr. Petitlinie ÷ 10 % for mindst 3
Ganges Indrykkelse. Løbende An-
noncer Aaret rundt 15 % Rabat.

Klager over Uregelmæssighed i
Forsendelsen bedes stilet skriftligt til
Postvæsenet — hjælper dette ikke,
da til Bladets Kontor.

„Kvinden og Samfundet“ faas i
Kioskerne.

Kvindens Opdragelse.

Ifølge Nationaltidendes Kvinde-
blad af Torsdag 18. Juli 1901 har
Rektor Wærn paa et Pigeskolemøde
i Sværrig udtalt, at Kvinden først og
fremmest bør opdrages til at opfylde
sit Kald som Moder, hendes Livs
vigtigste Opgave. Taleren mente, at
der derfor, ved Pigers Skoleunder-
visning burde ydes Kvinden en for
hendes Liv og Helbredstilstand saa
vigtig Kundskab som speciel Kvinde-
hygieine, med særligt Hensyn til For-
plantningslæren.

Dette har foranlediget efterfølgende
Bemærkninger, som Redaktionen af
Kv. og S. anmodes om at optage.

For godt og vel en Snes Aar til-

bage var det her i Landet, og vel
ogsaa andetsteds, en af Skønlitera-
turens Opgaver at indskrænke Kvin-
dens Betydning i Samfundet til Elsker-
indens. Ved at indvirke inspirerende
i nogen Tid paa en Mand, eller paa
Mænd, maatte hun anse sit Livs Op-
gave for udfyldt. Hvad Indhold hen-
des Liv senere skulde have, var uden
Interesse for det almene. Omsider
trættedes dog Begejstringen for Elsker-
inde-Begrebet, og Litteraturen opstil-
lede saa »Moderen med det spæde
Barn ved Brystet« som det eneste
»ewig weibliche«.

Saavidt jeg mindes, var det her-
hjemme Forfatteren P. Nansen, der
forherligende førte dette Kvindesta-
dium frem. Selv Kunstnerinder og
Forfatterinder, endog saa betydelige
som Ellen Key, greb med Begær-
lighed denne Forherligelse af en
Funktion, som de tidligere havde
betragtet som hørende til Livets
Prosaside, og som de havde hævet
sig over, om end maaske med en
hjemmelig utilfredsstillet Længsels-
følelse. Nu havde Forfatterne knæ-
sat Begrebet »Moderen«, nu kunde
man lade Hjertets Trang raade, og
endda bevare sin Stilling som be-
gavet, talentfuld og ualmindelig
Kvinde.

Kvindesagens Forkæmpere be-
skyldes for at have overset denne
vigtige Side af Kvindens Tilværelse.
Det blev paastaet, at det havde
været deres Maal at gøre Mænd og
Kvinder til ensartede Væsener. Det
glemtes, at det netop havde været
et af Kvindesagens Formaal at be-
virke, at Ægteskab og hvad dertil
hører maa blive betragtet som en
alvorlig Forpligtelse, som en ingen-
lunde let Opgave, der uforberedt kan
paatages. Tidligere blev det anset
for selvfølgelig, at Kvinden fra 17
Aars Alderen af uden videre kunde
paatage sig Ansvar for Husvæsen
og Børneopdragelse.

For at undgaa Mistydning paatog
nu Kvindesagens Forkæmpere sig,
ved Siden af deres andre Opgaver,
særligt at fremhæve Kvindens For-
pligtelser som Moder. Saaledes staar
nu altsaa Sagerne, da Rektor Wærn
i dette Herrens Aar 1901 vil fast-
slaa, at Kvindeopdragelse hovedsage-
ligt skal forberede Skolepiger til at
blive Mødre, og til den Ende vil
have dem oplært i Kvindehygieine
og Forplantningens Fysik. Smaa
Piger skal altsaa gaa omkring med
Øjet stadigt heftet paa deres Frem-
tids »Maaske-Børn«. Vilde det ikke
blive en temmelig snusfornuftig kvin-
delig Ungdom, der opdrættedes paa
den Maade?

Det er et underligt Tidens Tegn,

at den kommende Generations Ve og
Vel altid omtrent udelukkende læg-
ges paa Kvindens Skuldre. Overser
man ikke det Faktum, at Børn og-
saa har Fædre at slægte paa? Idet-
mindste føres der ingen sentimental
Tale om »Faderen og Barnet«, og
heller ikke om, at Drengene skal op-
drages til at være gode og sunde
Fædre. Man gaar ganske naturligt
ud fra, at en Opdragelse, der gaar
ud paa at frembringe sunde og dyg-
tige Mænd, ogsaa vil skaffe det
næste Slægtled dygtige Fædre. Hvor-
for ikke følge det samme Princip
overfor Kvindens Opdragelse? I
hygieinisk og moralsk Henseende
ligger det kommende Individ vist lige
saa meget ved Faderens som ved
Moderens Mangler og Skavanker.
Begge Køns gode og slette, saavel
legemlige som aandelige Egenskaber
gaar i Arv til Efterkommerne; Slæg-
ten vil ikke forbedres og blive nor-
malt menneskelig blot ved at op-
klække Kvinden som en Slags Pro-
ducermaskine, der skal udfolde en
fortsættende Vedligeholdelse af Men-
neskeheden, uden nogen særlig indi-
viduel Opgave eller Tilværelse.

Hvorvidt man vil være istand til
at oplære Smaafiger i »Forplantning-
ens Fysik« uden Fare for deres
Fantasiliv, skal jeg ikke afgive nogen
Mening om. Det er et saare vanske-
ligt Spørgsmaal; men i ethvert Til-
fælde, synes jeg, maa det let kunne
virke hemmende paa Kvindens Ud-
vikling at opdrages med een hoved-
sagelig Opgave for Øje.

Det bør ikke glemmes, at Livs-
opgaven saavel for Kvinder som for
Mænd er tredelt. Mennesket stilles
med Forpligtelse overfor en Fortid,
en Nutid og en Fremtid. Hvis det
skal indprentes Kvinden, at hendes
egentlige Livsopgave kun gælder det
fremtidige, saa vil hun ikke kunne
blive den helstøbte Personlighed, som
i dette nye Aarhundrede skal tage
Livsgjerningen op sammen med, eller
ved Siden af Manden, og netop der-
igennem blive den dygtige Moder,
som den kommende Slægt trænger
til. — For dennes Vedkommende
vilde det være heldigt om Mændene
opdroges til at forstaa, at deres Del
af Forældrepligten ikke er af min-
dre Betydning end Kvindernes. Det
burde indprentes de unge Mænd, at
Usædelighed og overdreven Brug af Al-
kohol og Nikotin er lige saa uhel-
digt indvirkende paa Afkommet, som
Kvindernes Brug eller rettere Mis-
brug af Korset og andre Hensynsløs-
heder mod det legemlige.

Mændene maa ogsaa ophøre med
at beundre den smalle Midie, og
heller ikke maa de opmuntre Kvin-

den til forceret Sportsliv eller Ny-
delsen af Tobak og Vin, hvormed de
mener at fremme det kammeratlige
og frigøre Kvinderne.

Den Kvindens Frigørelse, der til-
trænges er af langt alvorligere Natur
og kan ikke fremmes ved at gøre
dem til Deltagere i de Vaner,
hvoraf Mændene tildels er Slaver.
Men heller ikke kan den fremmes
ved kun at stille dem een Slags Op-
gave for Øje.

En dygtig, selvstændig, pligt-
opfyldende Kvinde, sund paa Sjæl
og Legeme er Opdragelsens Maal.
En saadan vil til alle Tider legem-
ligt og aandeligt blive den dygtige
Moder, i hvilke Fag hun saa end
har uddannet sig. Moderens Op-
gave falder i Almindelighed kun
indenfor en vis Aarrække. Senere
hen i Livet, eller før denne Aarrække,
vil Kvinden være et langt nyttigere
Samfundsmedlem, hvis hun har lært
at forstaa, at Livet ogsaa har sin
individuelle Nutidsopgave, langt nyt-
tigere, end hvis hun har siddet med
Hænderne i Skødet og ventet paa
Modergjerningen, og saa, efter den-
nes Afslutning, anser sig for at være
færdig med Livet.

For de ikke faa Kvinder, hvem
Modergjerningen ikke paalægges, vil
Livet stille sig lettere og mere til-
fredsstillende, naar man har oplært
dem til at forstaa, at deres Tilvæ-
relse kan være fuldt ud nyttig, selv
om de maa give Afkald paa den
ene vigtige Side af Livsopgaverne.
Mænd og Kvinder bør stilles ens
overfor Forældreopgavens store Be-
tydning; men naar det ikke betviv-
les, at en Mands Liv kan være nyt-
tigt og værdifuldt for Samfundet, om
han end ikke er Fader, hvorfor
skulde saa en barnløs Kvinde ikke
ogsaa kunne udfylde en eller anden
Plads godt og dygtigt. Livsgjernin-
gerne vil sikkert vedblive at være
forskellige for Kønnene, men derfor
behøver vel Kvinden ikke hoved-
sageligt at henvise til Fremtids-
opgaven. Livet uden Ægteskab og
Børn er selvfølgelig mangelfuldt,
vistnok ikke mindre for Manden end
for Kvinden. Imidlertid er der næppe
nogen, der tænker paa at docere
Faderforpligtelserne for Drengene, som
Livets hovedsagelige Opgave. I de
mindre heldigt stillede Stænder lader
Kvinden sig ingenlunde nøje med
kun at være Moder. Heldigt vilde
det være, om hun i nogle Aar af sit
Liv kunde faa Lov til udelukkende
at hellige sig Moderkaldet, og ikke
mindre heldigt for Efterkommernes
Sundhed vilde det virke, om Mæn-
dene samtidigt vilde aflægge en Del
Laster og daarlige Vaner.